

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата філологічних наук,

професора *Кобякової Ірини Карпівни*

на дисертацію **КУЗНЕЦОВОЇ ОЛЬГИ ВОЛОДИМИРІВНИ**

«Постмодерністський комічний ідіодискурс Дейва Баррі»,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук

зі спеціальності 10.02.04 – германські мови

Актуальність рецензованої роботи «Постмодерністський комічний ідіодискурс Дейва Баррі» Кузнецової Ольги Володимирівни не викликає жодного сумніву з огляду на топікальність теми та глибоке наукове осмислення проблем сьогодення. Дослідження Ольги Володимирівни визначається оригінальним вирішенням поставлених завдань, використанням методологічних засад, комплексним підходом до осмислення адгерентних проблем.

У дисертації реалізується антропоцентрична тріада: *Homo Loquens* (людина, що говорить), *Homo Ludens* (людина, що грає), *Homo Faber* (людина, що творить).

Робота Кузнецової Ольги Володимирівни «Постмодерністський комічний ідіодискурс Дейва Баррі» присвячена актуальному комплексному дослідженню комічного ендозони, впливу карнавальної культури на авторську поведінку. Фокусується увага на статусі карнавалізації в ігровій інтеракції та ролі вербальних та невербальних засобів.

Дисертація Ольги Володимирівни Кузнецової відповідає профілю досліджень, які проводяться на факультеті іноземних мов Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, що виконані в межах наукової теми «Когнітивно-дискурсивні дослідження мови та перекладу» (номер державної реєстрації 0114U004320, тема затверджена Міністерством освіти і науки України) та наукової теми кафедри англійської філології

«Лінгвокогнітивні, функціонально-комунікативні та соціолінгвістичні аспекти дослідження англomовного дискурсу».

Об'єктом дисертаційної роботи є постмодерністський комічний ідіодискурс Дейва Баррі, предметом – вербальні та невербальні компоненти зазначеного ідіостилу.

Мета дослідження полягає в комплексному аналізі специфіки постмодерністського комічного ідіодискурсу Дейва Баррі, у моделюванні тема-рематичного механізму комічного ефекту.

Співпраця наукового керівника роботи професора Самохіної Вікторії Опанасівни та її дисертантки Кузнецової Ольги Володимирівни робить їх науковий пошук вельми валідним на горизонті сьогоденної наукової картини.

Методологічною основою дисертації слугує функціонально-комунікативний підхід до емпіричного матеріалу та комплексне використання загальнонаукових та спеціальних методів: текстового аналізу, лінгвістичного та дискурсивного. Дослідження експлікується домінантними метазнаками: *антропоцентризм, карнавалізація, ідіодискурс, тема-рематичний механізм комічного*.

Наукова новизна дисертаційної роботи Ольги Володимирівни визначається важливістю застосування вперше тема-рематичного механізму комічного, сутність якого полягає в напруженості, що регулює динамічне переміщення комічної інформації в художньому дискурсі.

Теоретична значущість роботи верифікується вагомим внеском отриманих результатів у теорію дискурсу, когнітивну лінгвістику, лінгвістику тексту, лінгвостилістику та теорію інтертекстуальності.

Результати дослідження можуть бути використані у відповідних теоретичних курсах, у наукових дослідженнях з релевантних проблем, при підготовці аспірантів та у перекладацькій діяльності. Практична цінність отриманих результатів зумовлена можливістю їх застосування у викладанні лекційних курсів зі стилістики тексту, теоретичної граматики англійської

мови. Здійснений аналіз може бути використаний для вивчення споріднених явищ та для впровадження до спецкурсів з релевантних проблем.

Вельми топікальним є комплексне дослідження постмодерністського комічного ідіодискурсу, його категорій, функцій, що об'єктивується сьогоденним функціонально-комунікативним підходом до референтів. У фокусі дисертаційної роботи знаходиться постмодерністський комічний ідіодискурс, який має лакунарний статус у науковій картині світу.

Дисертантка творчо осмислила поставлені у роботі завдання, обґрунтувала теоретико-методологічні засади постмодерністського комічного ідіодискурсу, змодулювала його комунікативно-когнітивне буття; з'ясувала лінгвістичні атрибути художніх творів Дейва Баррі як одного із прикладів постмодерністського комічного ідіодискурсу; охарактеризувала диференційні ознаки цього дискурсу; розкрила особливості його когнітивного та комунікативного буття; визначила критерії виділення метадискурсивної категорії театральності в комічному дискурсі; встановила її функції, чинники лінгвальних та екстралінгвальних засобів актуалізації комічного ефекту.

Апробація результатів – виступи на конференціях, опубліковані праці дисертантки, автореферат – свідчать про глибоке осмислення та адекватне розв'язування авторкою поставлених у роботі завдань. Основні положення й висновки дисертації висвітлені в 5 наукових статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, в зарубіжній статті та в 10-ти тезах матеріалів наукових конференцій.

Перспективи Ольга Володимирівна Кузнєцова вбачає в осмисленні поглибленого вивчення комічного ідіодискурсу інших авторів в англomовній карнавальній лінгвокультурі, в студіях дискурсивних патернів тема-рематичних механізмів комічного дискурсу.

Дисертація має логічну структуру, релевантний характер текстового подання. Розділи дисертації пов'язані між собою, інтегрують тему в комплексне та творче дослідження.

Композиція дисертації, її наповненість, змістовне оформлення, висновки

та додатки слугують для вчених та експертів взірцем творчих пошуків. Поставлена мета, завдання та положення на захист визначили структуру роботи. Дисертація, що складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного, списки використаних джерел та додатків, віддзеркалює основні віхи наукового експерименту. Сукцесивність розділів, їх аранжування та змістовне наповнення слугують надійним засобом візуалізації концептуального бачення досліджуваної проблеми.

У вступі обґрунтована актуальність обраної теми, сформульована мета та окреслене завдання роботи, визначені об'єкт, предмет і методи дослідження, названі джерела фактичного матеріалу, осмислені наукова новизна, теоретичне й практичне значення здобутих результатів, подані відомості про апробацію та кількість публікацій, описана структура й обсяг дисертаційної праці.

У першому розділі «Теоретико-методологічні передумови дослідження постмодерністського комічного ідіодискурсу» запропоноване визначення ідіодискурсу, ключовим елементом якого є *“образ автора”* та феномен дискурсивної особистості. У другому розділі «Функціонально-комунікативна спрямованість постмодерністського комічного ідіодискурсу Дейва Баррі» модулюється ряд макро- та мікрофункцій в усній та письмовій ендозонах комунікації. Установлено, що адресант комічного ідіодискурсу впливає на формування комічного образу вербальними та невербальними засобами. У режимі комічного ідіодискурсу Дейва Баррі виокремлюється три типи авторства: індивідуальний, колективний та масовий. У третьому розділі «Креативна полістилістика постмодерністських комічних художніх текстів Дейва Баррі» висвітлений вперше тема-рематичний механізм комічного, що відображений вербально та пікторіально в роботах Дейва Баррі.

У загальних висновках викладена та верифікована гіпотеза дослідження; окреслені перспективи для подальших наукових розвідок.

Висновки, додатки, література є вельми релевантними. Загальний обсяг дисертаційної роботи – 241 сторінка, із них – 178 сторінок основного тексту.

Список використаних джерел включає 360 позицій праць вітчизняних та закордонних учених, із них – 73 іноземною мовою. Матеріалом послуговували 2716 фрагментів, які були виокремлені методом суцільної вибірки з художніх текстів та публічних виступів Дейва Баррі – загальною тривалістю більше 20 годин.

Дисертацію оформлено за чинними стандартами та кваліфікаційними вимогами до подібного роду робіт. Додатки (А-Б) сприяють візуальній рецепції творчих доробків авторки. Автореферат дисертації відповідає тексту роботи.

Академічного плагіату в дисертації не виявлено. Ідеї та положення інших учених-дослідників з проблеми подаються з відповідними посиланнями.

Зауваження мають суб'єктивний характер і не впливають на позитивну оцінку наукового дослідження Ольги Володимирівни Кузнецової.

1. Поняття *інтертекстуальності* трактується в наукових школах по-різному. Прикладом може бути монографія Пеетера Торопа «Тотальний переклад» (Вінниця, Нова Книга, 2015. – 264 с). Незрозуміло, чи поділяє дисертантка думку згаданого вченого на *інтертекстуальність* та *ін-тексти*. Чим детермінується Ваш вибір робочого терміна реферованої роботи?

2. Науковим здобутком дисертаційного дослідження є новий тематичний механізм комічного. Хотілося б, щоб під час захисту шановна дисертантка пояснила на основі чого виділяються компоненти створення комічної напруженості.

3. Лексема *американізм* у роботі подається релевантно на прикладах культурем, проте у переліку стилістичних прийомів цей термін (с. 114) потребує уточнення.

4. Погоджуємося з авторкою в тому, що значення слів, їх семантичне навантаження експлікується у поверхневій структурі, процесах ущільнення, пролонгації та зміні форм. Але у лексемі *термін* (лінгвістичний метазнак) у родовому відмінку однини має бути закінчення **а** - *терміна*, на відміну від

юридичного значення, що має закінчення – у - *терміну* (с. 32). Взагалі, в роботі мають місце незначні похибки, які потребують виправлення. На жаль, авторці не вдалось уникнути стилістичних огріхів (с. 25, 46), технічних помилок (с. 43, 45, 104, 176, 180), невдалого перекладу (с. 90, 147).

На підставі докладного ознайомлення з дисертацією, авторефератом та основними публікаціями можна констатувати, що дисертаційна робота на тему «Постмодерністський комічний ідіодискурс Дейва Баррі» за змістом, науковою новизною, обґрунтованістю основних положень, фаховим аналізом матеріалу та оформленням повністю відповідає вимогам п. 11, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою КМУ від 24 липня 2013 р., № 567, зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 656 від 24 серпня 2015 р. та № 1159 від 30 грудня 2015 р., а її авторка **Кузнєцова Ольга Володимирівна** заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 – германські мови.

Офіційний опонент,

кандидат філологічних наук, професор,

зав. каф. германської філології

Сумського державного університету

 І. К. Кобякова

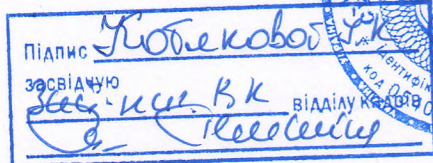
Підпис засвідчую:

Декан факультету іноземної філології

та соціальних комунікацій

Сумського державного університету

 О. М. Сушкова

*Відрук одержано 21.01.2020р.
Імені секретаря секретаря
Мр. Т.Т. Морозова*